

Laivybos Europos bei Lietuvos vidaus vandenimis taisyklės, Klaipėdos valstybinio jūrų uosto laivybos taisyklės. COLREG-72.

5. A BENDROSIOS NUOSTATOS

5.1. Taikymas (1 taisyklė)

- (a) Taisyklės taikomos visiems laivams atviroje jūroje ir bendruose su ja vandenyse, kuriuose gali plaukioti jūrų laivai.
- (b) Taisyklės leidžia atitinkamai administracijai įvesti ypatingas taisykles plaukioti reiduose, uostų akvatorijose, upėse, ežeruose arba susijungiančiuose su atvira jūra vidaus vandens keliuose, kuriais gali plaukioti jūrų laivai. Tokios ypatingos taisyklės turi būti kiek įmanoma artimos šioms taisyklėms.
- (c) Taisyklės leidžia šalies Vyriausybei nustatyti ypatingas taisykles dėl papildomų stacionarių ar signalinių žibintų, ženklų, garso signalų kariniams laivams ir laivams, plaukiantiems konvojų sudėtyje, taip pat dėl papildomų stacionarių ar signalinių žibintų bei ženklų žvejybos laivams, dirbantiems flotilėje. Šios papildomos priemonės kiek įmanoma turi būti tokie, kad nebūtų klaidingai supainioti su šių Taisyklių reikalaujamais žibintais, ženklais ir garso signalais.
- (d) Remdamasi šiomis Taisyklėmis TJO gali nustatyti laivų eismo atskyrimo sistemas.

5.2. Atsakomybė (2 taisyklė)

- (a) Niekas šiose Taisyklėse negali atleisti laivo, jo savininko, kapitono ar laivo įgulos nuo atsakomybės už pasekmes, kurios gali atsirasti dėl šių Taisyklių nevykdymo ar atsargos priemonių neįvertinimo, kurių būtina imtis vadovaujantis gera jūrine praktika arba ypatingomis konkrečios situacijos sąlygomis.
- (b) Nagrinėjant ir taikant Šias Taisykles būtina atkreipti dėmesį į įvairius plaukiojimo pavojus ir susidūrimo grėsmę, visas ypatingas aplinkybes, įskaitant pačių laivų savybes, kurios gali sudaryti būtinybę nukrypti nuo šių Taisyklių, siekiant išvengti tiesioginio pavojaus.

5.3. Bendrosios sąvokos (3 taisyklė)

Šiose Taisyklėse, kai pagal kontekstą nereikalaujama kitaip:

- (a) Laivas – reiškia visų tipų plaukiojančius įrenginius, įskaitant laivus ant oro pagalvės, hidroplanus, ekranoplanus, kurie naudojami ar gali būti naudojami kaip judėjimo vandeniui priemonė.
- (b) Laivas su mechaniniu varikliu – reiškia bet kokį laivą, judantį naudojant mechaninį įrenginį.
- (c) Burinis laivas – reiškia laivą su pakeltomis burėmis, taip pat ir burinis laivas mechaniniu varikliu, jei jis tuo metu nenaudojamas. *Burinis laivas, varomas variklio, nesvarbu, ar su burėmis, ar be jų, laikomas laivu su mechaniniu varikliu.*
- (d) Žvejojantis laivas – reiškia laivą žvejojantį bet kokiomis priemonėmis, ribojančiomis jo manevringumą, bet neapima laivų žvejojančių tokiomis priemonėmis, kurios neriboja jų manevringumo.
- (e) Hidroplanas - bet koks skraidantis aparatas, galintis manevruoti ant vandens.
- (f) Nevaldomas laivas - laivas, kuris dėl kokių nors išskirtinių aplinkybių negalintis manevruoti taip, kaip reikalaujama šiose Taisyklėse, ir negalintis duoti kelio kitam laivui.**
- (g) Riboto manevringumo laivas – reiškia laivą, kuris dėl atliekamų darbų pobūdžio negali manevruoti taip, kaip reikalaujama šiose Taisyklėse, ir negali duoti kelio kitam laivui.
„Riboto manevringumo laivais laikomi“
 - I) Laivas, statantis, aptarnaujantis, nuimantis, navigacinius ženklus, klojantis, apžiūrintis ar iškeliantis povandeninius kabelius, vamzdynus;
 - II) Laivas, atliekantis dugno gilinimo, okeanografinius, hidrografinius ar povandeninius darbus;
 - III) Laivas, atliekantis tiekimo, žmonių persodinimo ar krovimo darbus plaukdamas.
 - IV) Laivas, kuriame nusileidžia ir pakyla skraidantieji aparatai;
 - V) Laivas, atliekantis išminavimo darbus.

- VI) Laivas atliekantis tokią vilkimo operaciją, kuri ženkliai apriboja vilkiko ir jo velkamo objekto galimybę nukrypti nuo jo kurso.
- (h) Ribotos gramzdos laivas – reiškia laivą su mechaniniu varikliu, kuris dėl savo gramzdos, gylio ir laivybos vandens pločio santykio ženkliai apribotas nukrypti nuo savo kurso
- (i) Plaukiantis laivas – reiškia laivą, kuris neįsiinkaravęs neprišvartuotas prie kranto ir neužplaukęs ant seklumos.
- (j) Sąvoka „Laivo ilgis ir plotis“ – reiškia didžiausią laivo ilgį ir plotį
- (k) Laivai turi būti laikomi matantys vienas kitą, tiksliai tada kai vizualiai yra matomi vienas kito.
(*Įsidėmėtina, kad radiolokatoriumi matomas laivas nelaikomas matomu.*)
- (l) Sąvoka „Ribotas matomumas“ reiškia bet kokias sąlygas, kai matomumas apribotas dėl rūko, miglos, snigio, stiprios liūtis, smėlio audros, ir kitų panašių priežasčių. Sąlygos, kurioms esant matomumas yra mažesnis negu 1 km**
- (m) Sąvoka „Ekrano planas“ reiškia multimodalinį aparatą, kuris savo pagrindiniu, operaciniu režimu skrenda labai arti vandens paviršiaus, naudodamas paviršiaus efektą.

B. PLAUKIOJIMO IR MANEVRAVIMO TAISYKLĖS

5.4. Taikymas (Taisyklė Nr.4)

Šio skyriaus taisyklės taikomos bet kokio matomumo sąlygomis.

5.5. Stebėjimas (Taisyklė Nr. 5)

Laive nuolat turi būti vykdomas vizualinis ir akustinis aplinkos stebėjimas, pasitelkiant visas įmanomas priemones, tinkamas esamoms aplinkybėms ir sąlygoms, kad būtų galima tiksliai įvertinti situaciją ir laivų susidūrimo pavojų.

5.6. Saugus greitis (Taisyklė Nr. 6.)

Laivas visuomet privalo judėti saugiu greičiu, kad esant reikalui galėtų atlikti efektyvų veiksmą susidūrimui išvengti ir būtų sustabdytas per atstumą, būtiną esamomis aplinkybėmis ir sąlygomis. Pasirenkant saugų greitį turi būti įvertinami šie veiksniai:

- (a) Visiems laivams:
- I) Matomumas;
 - II) Judėjimo intensyvumas, įskaitant žvejybinių ir kitų laivų susibūrimus.
 - III) Laivo manevrinės savybės ir stabdymo nuotolis, reikalingas visiškai sustabdyti laivą, laivo valdomumas esamomis sąlygomis.
 - IV) Naktį kranto žiburių apšvietimo fono egzistavimas ir laivo žiburių šviesos išsklaidymas.
 - V) Vėjo, jūros srovės būklė ir navigacinių pavojų artumas;
 - VI) Santykis tarp laivo grimzlės ir esančio gylio;
- (b) Papildomai laivams naudojantiems radarą:
- I) Radaro įrangos charakteristika, efektyvumas ir apribojimai;
 - II) Apribojimai, kurie atsiranda naudojant nuotolio skalę;
 - III) Jūros būklės, meteorologinių sąlygų ir kitų trikdžių poveikis radaro detekcijai;
 - IV) Galimybė, kad radaru gali būti neaptikta mažų laivų, ledo ir kitų plaukiojančių objektų atitinkamu atstumu;
 - V) Radaro pastebėtų laivų kiekis, padėtis ir jų judėjimas;
 - VI) Tikslus matomumo įvertinimas, kuris gaunamas matuojant radiolokacinį atstumą iki laivų ar kitų arti esančių objektų.

5.7. Susidūrimo pavojus (Taisyklė Nr. 7)

- (a) Kiekvienas laivas, siekdamas nustatyti susidūrimo pavojų ir atsižvelgdamas į vyraujančias aplinkybes bei sąlygas privalo panaudoti visas turimas priemones. Jei esama abejonių dėl pavojaus, būtina manyti, kad pavojus yra.

- (b) Laive esanti darbinėje būklėje radiolokacinė įranga privalo būti tinkamai panaudota, įskaitant ir stebėjimą tolimuosiuose diapazonuose, siekiant kuo anksčiau gauti informaciją apie susidūrimo pavojų, taip pat vykdyti radiolokacinį žymėjimą arba kitokį sistemingą objektų stebėjimą.
- (c) Nedaryti prielaidų, pagrįstų tik daline informacija, ypač radiolokacine;
- (d) Nustatant susidūrimo pavojų būtina įvertinti:

I) **Susidūrimo pavojus yra, jei artėjančio laivo pelengas pagal kompasą ženkliai nesikeičia; (Tai ne tik teisinis apibrėžimas. Tai geriausias praktinis būdas susidūrimo pavojui nustatyti.) Pelengas nesikeičia, kai matome artėjantį laivą per vieną ir tą patį laivo vairinės langą.**

II) Susidūrimo pavojus kartais gali būti realus netgi žymiai keičiantis laivo pelengui, ypač suartėjant su dideliu laivu arba vilkiku ar laivams suartėjus mažu atstumu.

5.8. Veiksmai susidūrimui išvengti (Taisyklė Nr. 8)

- (a) Jei kyla susidūrimo pavojus, privaloma imtis veiksmų susidūrimui išvengti, vadovaujantis šiomis Taisyklėmis. Tokie veiksmai turi būti savalaikiai, efektyvūs ir įtikinami, suprantami kitiems ir neprieštarauti gerai jūrinei praktikai.
- (b) Jei keičiamas kursas ar mažinamas greitis, pakeitimai turi būti aiškūs ir gerai pastebimi kitam laivui stebint vizualiai ar radaro pagalba. Reikia vengti kelių nedidelių kurso ar greičio pakeitimų. *Šis patarimas itin tinka, kai bandoma prasilenkti su dideliais ir gremėzdiškais laivais.*
- (c) Jei yra pakankamai erdvi akvatorija, kurso keitimas gali būti efektyviausias veiksmas per dideliu suartėjimui išvengti, atsižvelgiant į tai ar kursas pakeistas laiku, pakankamai daug ir neleidžia per daug suartėti su kitais laivais.
- (d) Veiksmai atliekami, kad būtų išvengta susidūrimo su kitu laivu, privalo būti tokie, kad galima prasilenkti saugiu atstumu. Šiuo veiksmo efektyvumą privalu kruopščiai kontroliuoti, tol, kol kitas laivas bus visiškai praplauktas.
- (e) Siekiant išvengti susidūrimo ar gauti daugiau laiko situacijai įvertinti, būtina sumažinti greitį, arba sustoti, sustabdant variklį ar įjungiant atbulinę eigą.
- (f)
 - (I) laivas kuris pagal šias Taisykles turi netrukdyti eismui ar leisti saugiai praplaukti kitam laivui, kai reikalauja aplinkybės privalo iš anksto veikti taip, kad susidarytų pakankamas vandens plotas kitam laivui saugiai praplaukti;
 - (II) laivas, kuris turi netrukdyti eismui arba leisti saugiai praplaukti kitam laivui, šias pareigas privalo vykdyti ir tada, kai priartėja prie kito laivo taip, kad iškyla susidūrimo pavojus, privalo imdamasis veiksmų atsižvelgti šios dalies taisyklių reikalavimus;
 - (III) laivas, kuriam neturi būti trukdoma saugiai praplaukti, jeigu iškyla susidūrimo pavojus, privalo laikytis šios dalies Taisyklių.

5.9. Plaukimas siaurumose (Taisyklė Nr. 9)

- (a) Laivas, plaukiantis siaura vieta ar farvateriu, privalo laikytis sausumos arba farvaterio išorinės ribos, esančios dešinėje laivo pusėje ir plaukti tiek arti tos ribos, kiek tai saugu ir praktiškai įmanoma.
- (b) Laivas, mažesnis kaip 20 metrų, ar burinis laivas neturi trukdyti laivui, galinčiam saugiai plaukti tik siaura vieta ar farvateriu. „Neturi trukdyti“ reiškia, kad neturi atsirasti susidūrimo pavojaus.
- (c) Žvejojantis laivas neturi trukdyti bet kuriam kitam laivui siauroje vietoje ar farvateryje.
- (d) Laivas neturi kirsti farvaterio ar siauros vietos, jei tai apsunkins laivui, galinčiam saugiai plaukti tik farvateriu ar siaura vieta. Jei erdvės suvaržymų turintis laivas įtaria bandymą kirsti jo kelią nepatogiu jam laiku, jis gali signalizuoti penkiais trumpais ir greitais garso signalais. (Taisyklė 34 (d)).
- (e)
 - (I) Siaurumoje ar farvateryje, kur lenkimas įmanomas tik tuo atveju, jei lenkiamasis imtųsi lenkimą palengvinančių veiksmų, laivas, besiruošiantis lenkti, privalo pranešti apie savo ketinimus garsiniu signalu, nurodytu taisyklėje 34 c (I) (du ilgi ir vienas trumpas garso signalas, jei norima lenkti iš dešinės; du ilgi ir du trumpi garso signalai, jei norima lenkti iš kairės) Laivas, sutinkantis būti aplenkamas, privalo tai parodyti garsiniu signalu, 34 c (II) (ilgas - trumpas - ilgas - trumpas garso signalas), bei atlikti veiksmus, lemiančius saugų lenkimą. Jei abejojama dėl galimybės būti saugiai aplenkiamam, laivas privalo apie tai pranešti garso signalu, (penki trumpi ir greiti garso signalai).
 - (II) Ši taisyklė neatleidžia lenkiančio laivo nuo 13 taisyklės reikalavimų.
- (f) **Laivas, artėjantis prie posūkio ar siauros farvaterio dalies, kur kiti laivai gali būti nematomi dėl įvairių kliūčių privalo plaukti ypatingai atsargiai ir įspėti apie savo buvimą garsiniu signalu, (vienas ilgas garsinis signalas).** Taisyklė 34 (e)

Kaip turi elgtis ir signalizuoti laivavedys, artėdamas prie sunkiai praplaukiamo ir blogai matomo ruožo, jei sutinkamo laivo iš anksto vizualiai pastebėti neįmanoma: Privalo sumažinti laivo greitį ir signalizuoti vienu ilgu garsiniu signalu.

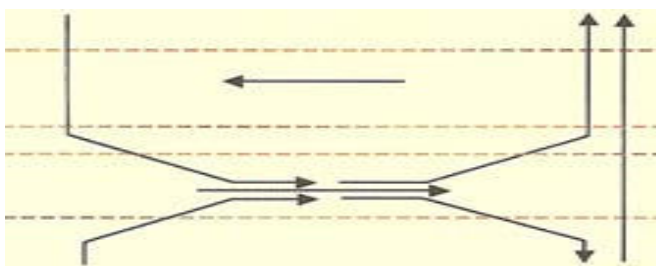
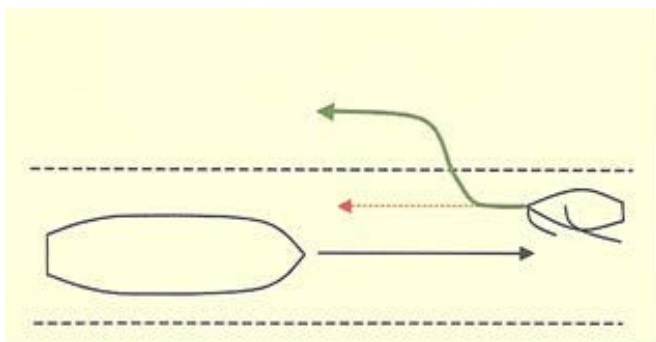
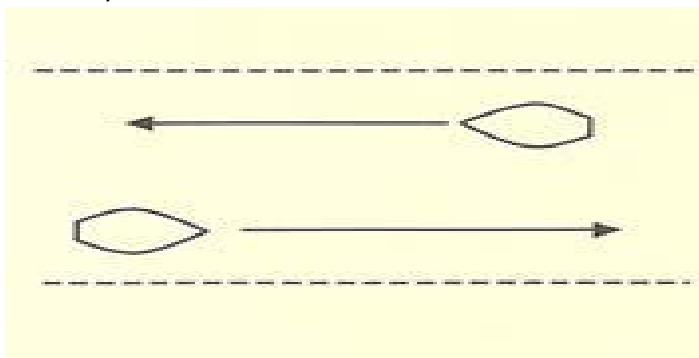
- (g) Bet kuris laivas, jei leidžia aplinkybės, privalo vengti inkaruotis siaurumoje.

5.10. Eismo atskyrimo schemas (Taisyklė Nr. 10)

- (a) Ši taisyklė taikoma laivų eismo atskyrimo schemoms, patvirtintoms IMO (angl. International Maritime Organization), ir nė vieno laivo neatleidžia nuo jo įsipareigojimo pagal bet kurią kitą taisyklę.
- (b) Laivas, besinaudojantis laivų eismo atskyrimo schemomis, privalo:
 - (I) Plaukti atitinkama eismo juosta eismo srauto pagrindine kryptimi.
 - (II) laikytis kiek tai praktiškai įmanoma, toliau nuo eismo skiriamųjų linijų ar zonų;
 - (III) Įprastais atvejais įplaukti į ar išplaukti iš eismo juostų tik jų pabaigoje, tačiau jei laivas įplaukia ar išplaukia iš bet kurios pusės, jis privalo tai daryti, kiek praktiškai įmanoma kuo mažesniu kampu pagrindinio laivų srauto atžvilgiu.
- (a) Laivas, kiek tai praktiškai įmanoma turi vengti kirsti eismo juostas, tačiau jei priverstas tai daryti kerta, privalo kirsti kuo mažesniu kampu pagrindinio laivų srauto atžvilgiu. (*status kampas parinktas praktiniais sumetimais - kad kertantis juostas laivas sugaištų eismo atskyrimo schemose kuo mažiau laiko*).
- (b)
 - (I) Laivai neturi naudoti pakrančių vandenų tranzitiniam plaukimui, skirta zona jei tam gali naudoti laivų eismo atskyrimo schemas. Tačiau visi buriniai laivai ir

motoriniai pramoginiai laivai, trumpesni nei 20 metrų žvejojantis laivai ilgio, gali naudotis pakrantės vandenimis.

- (c) Jei laivas nekerta eismo juostų, neįplaukia į jas ar neišplaukia iš jų, tai jis neturi kirsti eismo juostų skiriamosios zonos, išskyrus
 - (I) Išimtinus atvejus, kad išvengtų tiesioginio pavojaus.
 - (II) Jei tai yra susiję su žvejyba eismo atskyrimo zonoje.
- (d) Laivų, plaukiančių arti galinių eismo atskyrimo sistemos dalių, privalo būti labai budrūs.
- (e) Laivas privalo, kiek tai praktiškai įmanoma, nesiinkaruoti laivų eismo atskyrimo schemose ar šalia jų.
- (f) Laivas, nesinaudojantis schema, turi laikytis nuo jos pakankamai atokiai.
- (g) Žvejojantis laivas neturi trukdyti bet kuriam kitam laivui, judančiam eismo juosta.
- (h) Laivas, kurio ilgis mažiau nei 20 m. arba burinis laivas, privalo netrukdyti laivams plaukiantiems atskyrimo juosta.
- (i) Riboto manevringumo laivas, vykdamas darbus laivybos saugumui palaikyti, eismo atskyrimo schemoje, atleidžiamas nuo šios taisyklės laikymosi tiek, kiek tai yra būtina šiems darbams atlikti.
- (j) Riboto manevringumo laivas, atliekantis kabelio tiesimo, kėlimo ar aptarnavimo operacijas eismo atskyrimo sistemoje, atleidžiamas nuo šios taisyklės laikymosi tiek, kiek tai yra būtina šiems darbams atlikti.

Laivybos kanalas kertamas stačiu kampu.

2 skyrius. Laivų plaukiojimas kai jie mato vienas kitą.

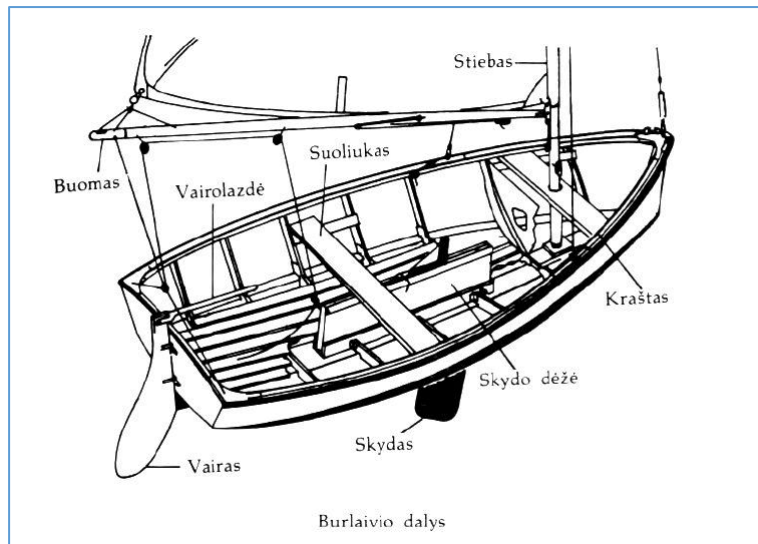
5.11. Šio skyriaus taisyklės taikomos, kai laivai mato vienas kitą. **(11 taisyklė)**

5.12. Buriniai laivai (Taisyklė Nr. 12)

(a) Kai du buriniai laivai artėja vienas prie kito taip, kad atsiranda susidūrimo pavojus, vienas iš jų privalo duoti kelią kitam:

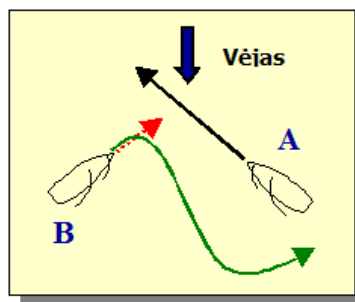
- I) kai abu laivai buriuoja pučiant vėjui į skirtingus jų bortus, laivas, kuriam vėjas pučia į kairįjį bortą (kairysis halsas), privalo užleisti kelią;
- II) kai abu laivai buriuoja pučiant vėjui į tuos pačius bortus, priešvėjinis laivas turi užleisti kelią pavėjiniam laivui;
- III) kai laivas buriuoja pučiant vėjui į jo kairįjį bortą ir mato kitą laivą priešvėjinėje pusėje, bet negali nustatyti, į kurį bortą jam pučia vėjas, jis privalo užleisti kelią.

(b) Šioje taisyklėje bortas, į kurį pučia vėjas, yra priešingas bortas nei tas, kuriame yra pagrindinės burės buomas (grotas), arba, jei laivas turi rėjines bures, - priešingas bortas nei tas, kuriame yra didžiausia trikampė burė. Buomas (boom) — medinė ar metalinė kartis, gulsčiai pritvirtinta prie apatinės stiebo dalies. Ant jos ištempiamas apatinis burės kraštas

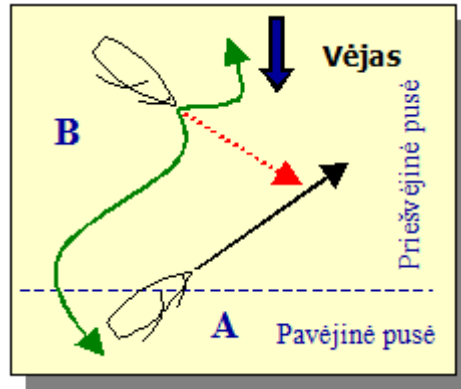

(jei du buriniai laivai plaukia priešingais halsais, dešinysis halsas turi kelio teisę; jei du buriniai laivai plaukia tais pačiais halsais - pavėjinis laivas turi kelio teisę; jei abejojama, ar laivas turi kelio teisę, - jis privalo užleisti kelią)

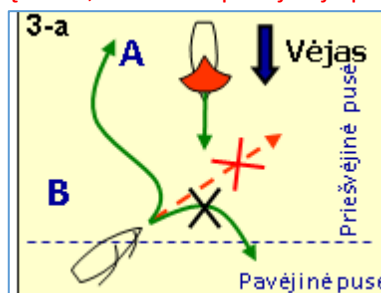
Halsas – laivo kryptis vėjo atžvilgiu. Kai vėjas pučia į dešinįjį bortą – dešinysis halsas, o kai vėjas pučia į kairįjį bortą – kairysis halsas.

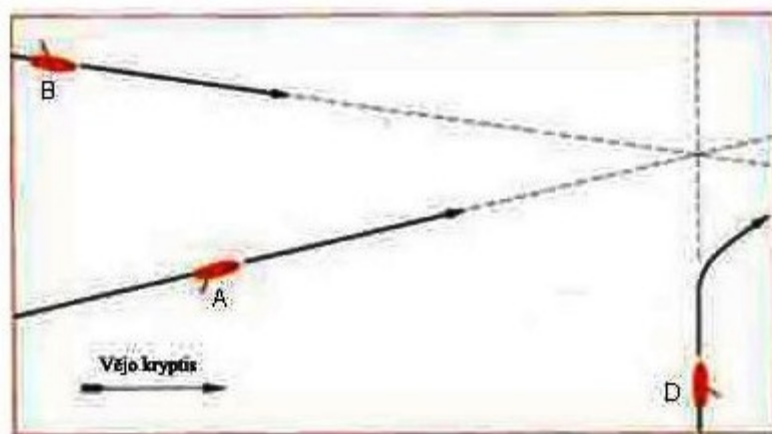
I-a taisyklė, kai laivai plaukia skirtingais halsais. Laivas, plaukiantis kairiuoju halsu užleidžia kelią laivui, plaukiančiam dešiniuoju halsu.

II-a taisyklė, kai laivai plaukia vienodais halsais. Laivas, esantis priešvėjinėje pusėje užleidžia kelią laivui, esančiam pavėjinėje pusėje.

III-a taisyklė. Jei burinis laivas, plaukiantis kairiu halsu (B), negali nustatyti priešvėjinėje pusėje esančio laivo halso (A), tada jis pats privalo užleisti kelią. Tačiau jei pavėjinis laivas, negalintis nustatyti priešvėjinio laivo halso, plaukia dešiniu halsu, jis turi tikėtis kad jam bus užleistas kelias (t.y. turi nekeisti greičio ir krypties).

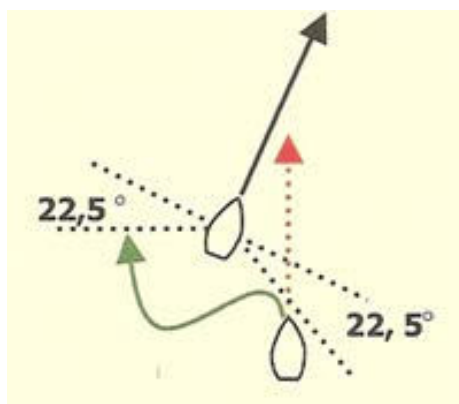

Paveikslo schemoje pavaizduota plaukia trys buriniai laivai, kuris laivas ir kuriam laivui privalo duoti kelią: Jeigu laivas D negali nustatyti kuriuo halsu plaukia laivas A, laivas D privalo duoti kelią A ir B laivams.

5.13. Lenkimas (Taisyklė Nr. 13)

- Nepaisant taisyklių nurodytų B dalyje 1 ir 2 skyriuose, bet kuris lenkiantysis laivas turi laikytis atokiau nuo lenkiamojo laivo kelio.
- Laivas laikomas lenkiančiu kitą, kai artėja prie lenkiamojo laivo kampu, didesniu nei 22,5 laipsnio (2 rumbai), į lenkiamojo laivo vidurinę plokštumą (traverzo). Naktį laivas laikomas lenkiančiu, kai gali matyti tik lenkiamojo laivo baltą laivagalio žiburį ir nemato šoninių spalvotų navigacinių žiburių.
- Jei abejojama, ar laivas yra lenkiantysis, būtina manyti, kad yra lenkiantysis.

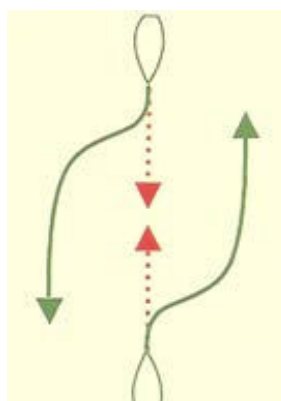
- (d) Joks laivų pelengų pasikeitimas nepaverčia lenkiančiojo laivo kelią kertančiuoju laivu ir neatleidžia nuo įpareigojimo laikytis atokiai nuo lenkiamojo laivo, kol lenkiamasis laivas nebus paliktas už lenkiančiojo laivo laivagalio.

Greitaeigis laivas lenkiamas tik iš kairiojo borto.

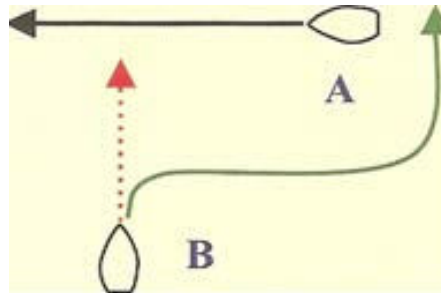
5.14. Laivų, plaukiančių vienas priešais kitą, suartėjimo situacija (Taisyklė Nr. 14)

- (a) Kai du laivai su mechaniniais varikliais artėja vienas prie kito priešingais ar beveik priešingais kursais taip, kad kyla susidūrimo pavojus, kiekvienas iš jų privalo pakeisti kursą į dešinę, kad prasilenktų kairiaisiais bortais. **Priešpriešais plaukiantys greitaeigiai laivai taip pat prasilenkia kairiais bortais.**
- (b) Tokią situaciją privalu laikyti esama, kai vienas laivas mato kitą laivą tiesiai priešais arba beveik tiesiai priešais save, o naktį mato baltus topinius žiburius vieną virš kito ar beveik vieną virš kito arba mato abu spalvotus bortinius navigacinius žiburius, o dieną mato jo atitinkamą rakursą.
- (c) Jei abejojama, ar yra tokia situacija, reikia manyti, kad tokia situacija yra. ir veikti atitinkamai.

5.15. Kursų susikirtimo situacija (Taisyklė Nr. 15)

Kai du laivai su mechaniniais varikliais artėja vienas prie kito susikertančiais kursais taip, kad atsiranda susidūrimo pavojus, laivas, kuriam kitas laivas yra iš dešinės, privalo užleisti kelią. Taip pat reikia vengti kirsti kito laivo kursą prieš pat jo laivapriekį. Laivas B privalo duoti kelią laivui A.

5.16. Laivo, užleidžiančio kelią, veiksmai (Taisyklė Nr. 16)

Kiekvienas laivas, turintis užleisti kelią kitam laivui, privalo veikti kiek įmanoma greičiau ir ryžtingiau, kad teisingai prasilenktų su kitu laivu (*vertėtų smarkiai pakeisti savo kursą, siekiant užtikrinti, kad jų sąveikimas yra matomas*)

5.17. Laivo, kuriam užleidžiamas kelias, veiksmai (Taisyklė Nr. 17)

(a)

- I) Kai vienas iš dviejų laivų privalo duoti kelią kitam laivui, tai pastarasis turi išlaikyti savo kursą ir greitį.
- II) Jei pirmenybę turintis laivas pastebi, kad turintis užleisti kelią laivas nesiima jokių veiksmų, reikalaujamų šiose taisyklėse, jis gali pats imtis veiksmų, kad išvengtų susidūrimo.

(b) Kai dėl bet kokių priežasčių laivas, privalantis laikyti savo kursą ir greitį, pastebi, kad jis yra taip arti kito laivo, kad išvengti susidūrimo neįmanoma, vien tik duodančio kelią laivo veiksmais. Jei pirmenybę turintis laivas pastebi, kad turintis užleisti kelią laivas nesiima jokių veiksmų ir yra taip arti, susidūrimo negalima išvengti vien turinčiojo užleisti kelią laivo veiksmais, jis pats privalo imtis tokių veiksmų, kurie geriausiai padėtų išvengti susidūrimo.

(c) Laivas su mechaniniu varikliu, kuris pasak šios taisyklės (a) (II) punkto, imasi veiksmų, kad išvengtų susidūrimo su kitu laivu, su mechaniniu varikliu, neturi, jeigu leidžia aplinkybės, keisti kurso į kairę, jeigu kitas laivas yra jo kairėje pusėje.

(d) Ši taisyklė neatleidžia privalančio užleisti kelią laivo nuo šios pareigos vykdymo.

5.18. Laivų tarpusavio pareigos (Taisyklė Nr. 18)

Išskyrus atvejus, kai 9, 10 ir 13 taisyklės reikalauja kitaip:

(a) Plaukiantis laivas su mechaniniu varikliu privalo duoti kelią:

- I) nevaldomas laivui;
- II) riboto manevringumo laivui;
- III) žvejojančiam laivui;
- IV) buriniam laivui;**

(b) Plaukiantis burinis laivas privalo duoti kelią:

- I) nevaldomam laivui;
- II) riboto manevringumo laivui;
- III) Žvejojančiam laivui

(c) Plaukiantis žvejojančias laivas, kai įmanoma privalo duoti kelią:

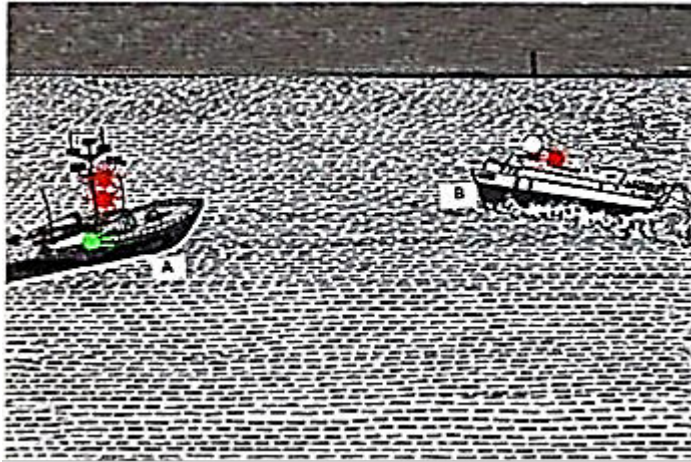
- I) Nevaldomam laivui;**
- II) Riboto manevringumo laivui;**
- III) Ribotos grimzlės laivui**

(d)

- (I) Bet koks laivas, išskyrus nevaldomą laivą ir riboto manevringumo laivą, privalo, jei leidžia aplinkybės, netrukdyti saugiai plaukti laivui su ribota grimzle, rodančiam signalus

reikalaujamus 28 Taisyklės. (trys vertikalūs raudoni žiburiai naktį arba juodas cilindras dieną).

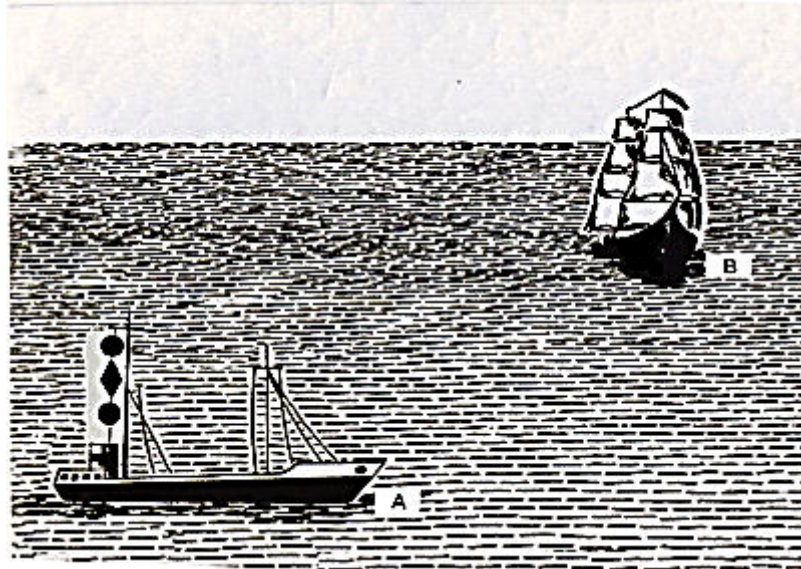
- (II) Ribotos gramzdos laivas turi plaukti ypač atsargiai, kruopščiai įvertindamas savo ypatingą būklę.
- (e) Hidroplanas turi laikytis atokiau nuo visų laivų ir neapsunkinti jų judėjimo. Tačiau tais atvejais, kai kyla susidūrimo pavojus, jis privalo laikytis šios dalie taisyklių.
- (f)
 - (I) Ekranoplanas kildamas, leisdamasis, ar skrisdamas arti vandens paviršiaus, privalo laikytis atokiau nuo kitų laivų ir netrukdyti jų plaukimui.

Paveiksle pavaizduota plaukia du laivai su mechaniniais varikliais vidaus vandenų keliu, kokia tvarka privalo prasilenkti šie laivai kad išvengtų laivų susidūrimo: **Laivas B privalo praleisti laivą A**. Laivas A – nevaldomas laivas nes du raudoni žiburiai iš dešinio borto (žalia). Laivas B eigoje su mechaniniu varikliu iš kairiojo borto (raudona) iki 50m ilgio jūroje, ir iki 110m vidaus vandenyse (viena balta topinė ugnis).

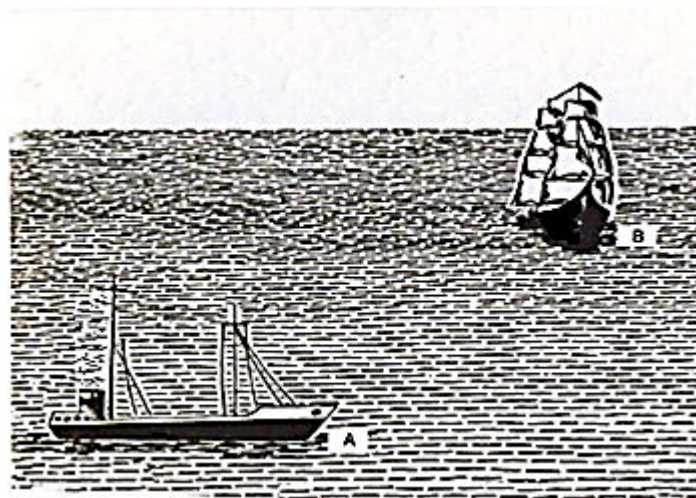

Paveiksle pavaizduota plaukia du laivai su mechaniniais varikliais vidaus vandenų keliu, kokia tvarka privalo prasilenkti šie laivai kad išvengtų laivų susidūrimo: **Laivas B privalo praleisti laivą A**. Laivas A – nevaldomas laivas nes du raudoni žiburiai iš dešinio borto (žalia). Laivas B eigoje ant oro pagalvės (blyksi geltona ugnis) iš kairiojo borto (raudona) iki 50m ilgio jūroje, ir iki 110m vidaus vandenyse (viena balta topinė ugnis).

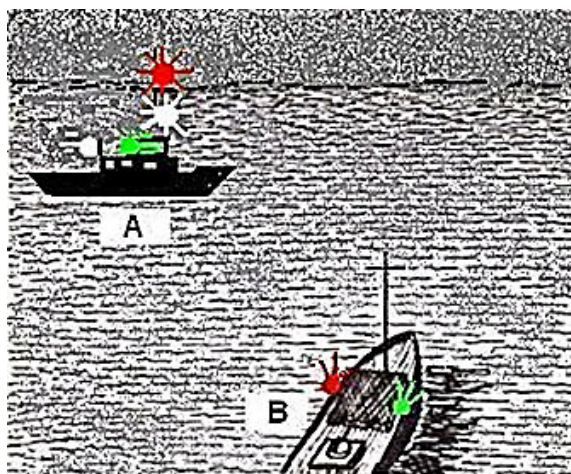

Paveiksle pavaizduota plaukia du laivai vidaus vandenų keliu, kokia tvarka privalo prasilenkti šie laivai, kad išvengti laivų susidūrimo: **Laivas B privalo duoti kelią laivui A.** Laivas A – riboto manevringumo, laivas B – burinis laivas.

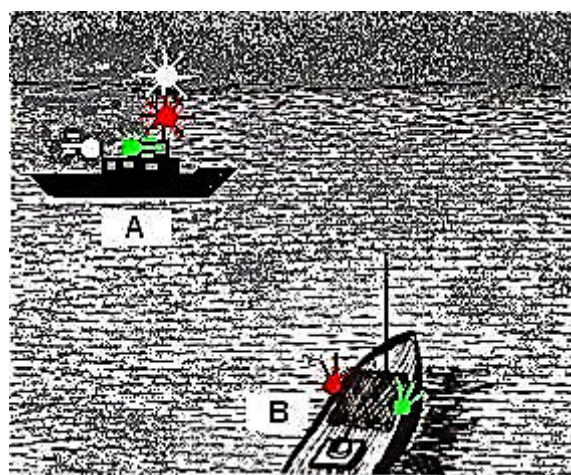
Burinis laivas turi duoti kelią: Nevaldomam laivui, riboto manevringumo laivui, žvejojančiam laivui, ribotos grimzlės laivui.

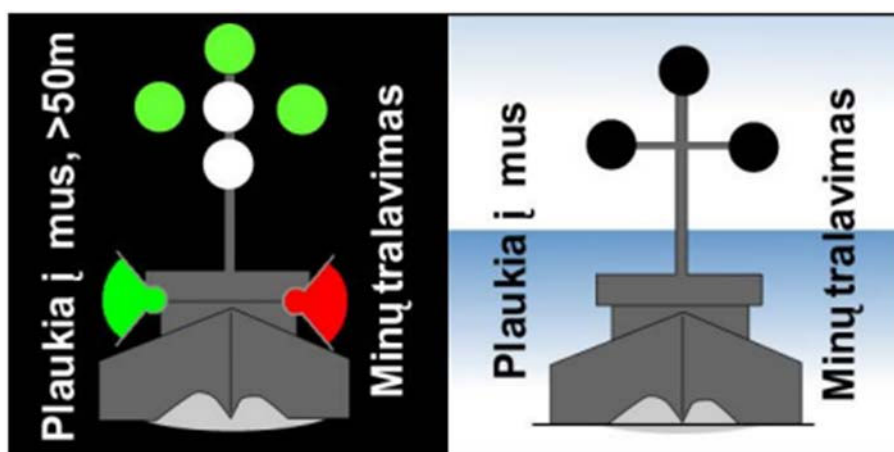
Paveiksle pavaizduota plaukia du laivai vidaus vandenų keliu, kokia tvarka privalo prasilenkti šie laivai, kad išvengti laivų susidūrimo: **Laivas A privalo duoti kelią laivui B.** Laivas A – plaukiantis laivas su mechaniniu varikliu, laivas B – burinis laivas.

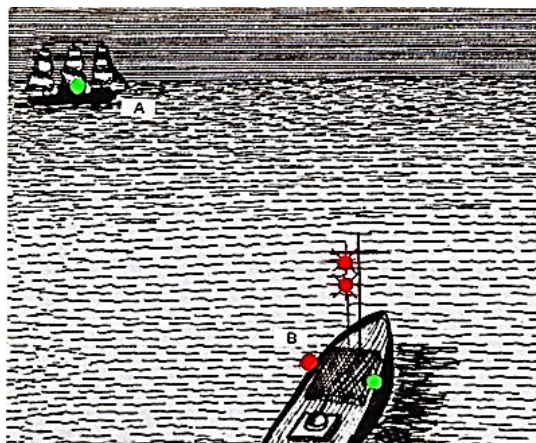
Laivas B privalo praleisti laivą A. Laivas A – žvejybinis su tinklais, laivas B – Laivas su mechaniniu varikliu.

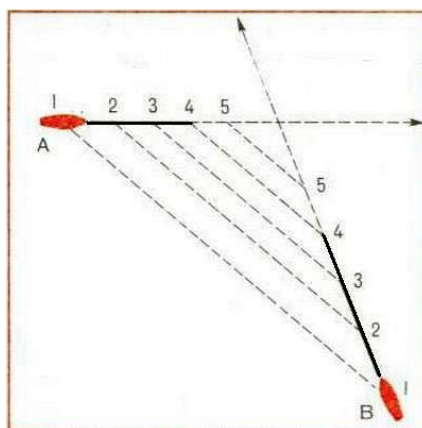
Laivas A privalo praleisti laivą B. Laivas A – ločmanų laivas, laivas B – Laivas su mechaniniu varikliu. Ločmano laivas laikomas tokiu pat kaip laivas su mechaniniu varikliu. Laivas B eina laivui A į dešinį bortą (kliūtis iš dešinės).

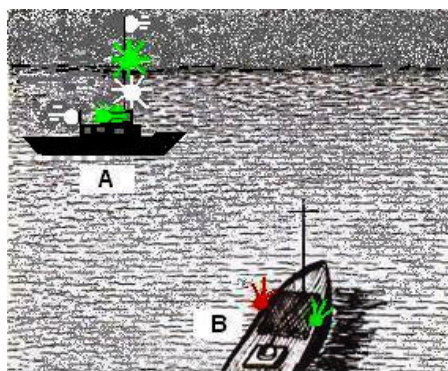
Prie minų traluotojo pavojinga priartėti arčiau kaip 1000 metrų.

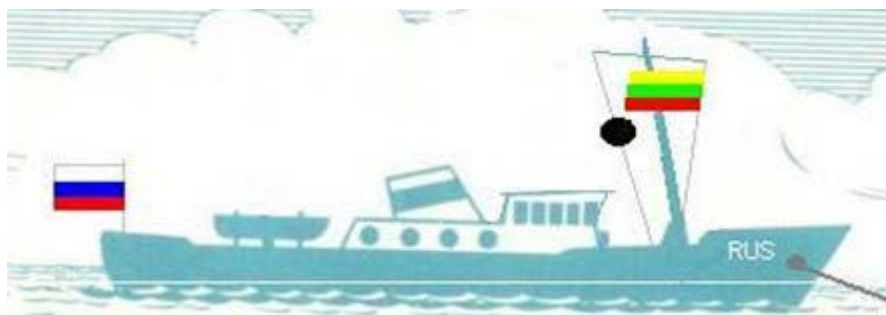
Paveiksle pavaizduota plaukia du laivai vidaus vandenų keliu, kokia tvarka privalo prasilenkti šie laivai, kad išvengti laivų susidūrimo: **Laivas A privalo duoti kelią laivui B**. Laivas A – burinis laivas iš dešinio borto, laivas B – nevaldomas laivas (du raudoni).

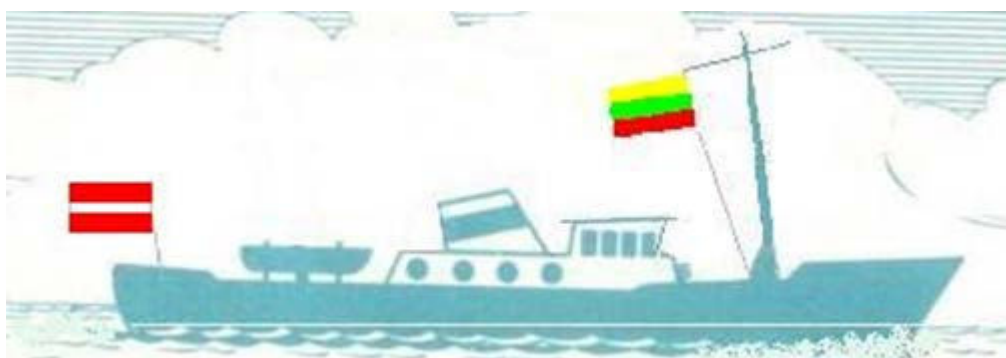
Paveikslo schemoje pavaizduota plaukia du laivai su mechaniniais varikliais, kuriam laivui ir kokie manevrai privalomi šioje situacijoje, kad išvengti laivų susidūrimo? **Laivas A turi duoti kelią laivui B ir nekirsti jo plaukimo kurso iš priekio**. Laivas B yra laivui A iš dešinės. (kliūtis iš dešinės)

Paveiksle pavaizduota plaukia du laivai su mechaniniais varikliais, kokia tvarka privalo prasilenkti šie laivai, kad išvengti laivų susidūrimo: **Laivas B privalo praleisti laivą A**. Laivas A – su mechaniniu varikliu, laivas B – žvejybinis traleris.

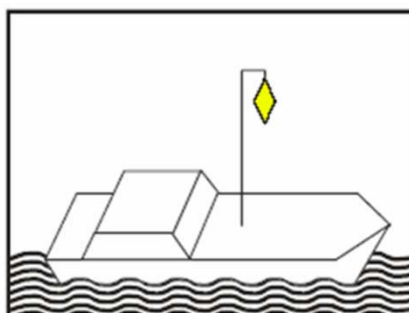
Laivas, su Rusijos Federacijos valstybine vėliava, įsiinkaravęs Lietuvos Respublikos vidaus vandenų kelyje.

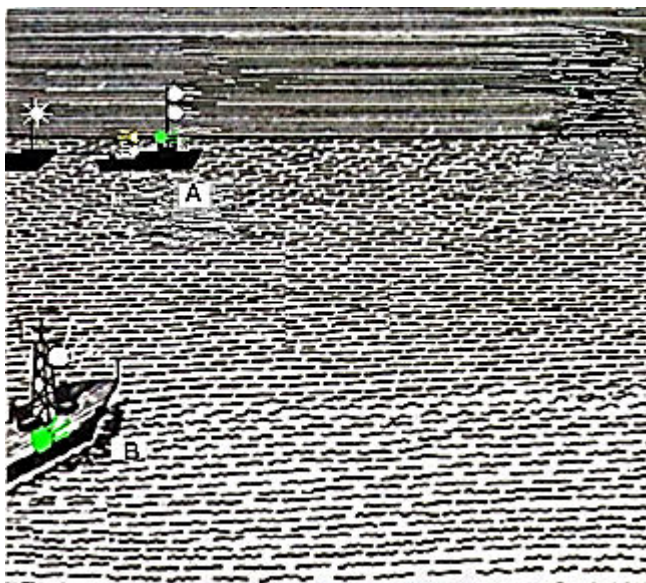
Laivas, su Latvijos valstybės vėliava, plaukia Lietuvos Respublikos vidaus vandenų keliu.

Laivas, su Estijos valstybės vėliava, plaukia Lietuvos Respublikos vidaus vandenų keliu.

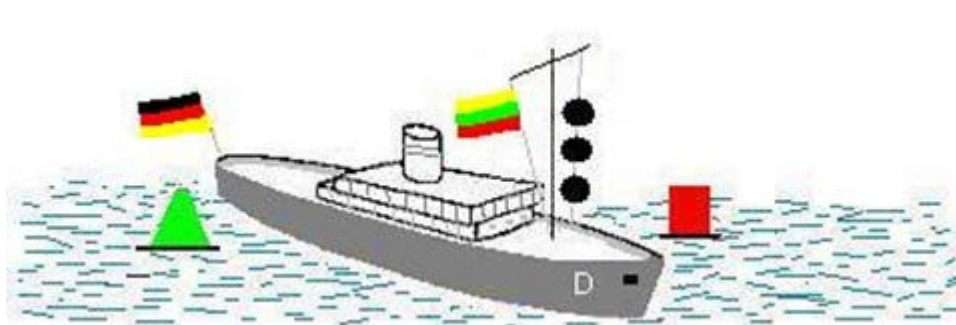
Kuriuose laivuose iškeliamas geltonas ir iš visų pusių gerai matomas dvigubas kūgis. Laivai, kuriais leidžiama vežti daugiau nei 12 keleivių ir kurių korpuso maksimalus ilgis mažesnis kaip 20 metrų.

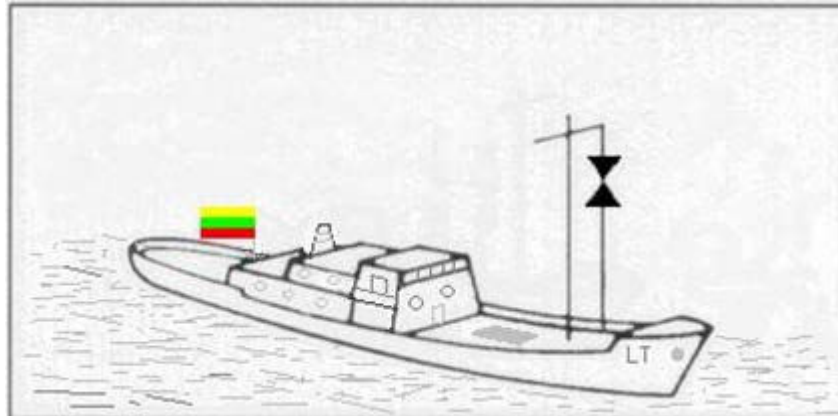
Paveiksle pavaizduota plaukia du laivai su mechaniniais varikliais vidaus vandenų keliu, kokia tvarka privalo prasilenkti šie laivai kad išvengti laivų susidūrimo: **Laivas B privalo praleisti laivą A**. Laivas A – vilkikas (du balti viršuje ir geltonas gale) velka kitą laivą iš dešinio borto (žalia), laivas B – su mechaniniu varikliu, turi duoti kelią vilkikui velkančiam kitą laivą (vilkstinė), nes jis yra riboto manevravimo.

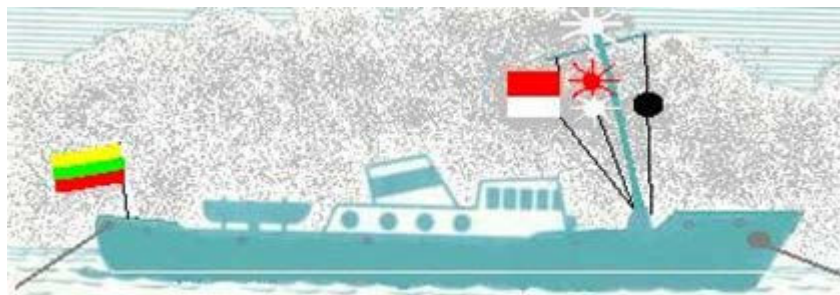
Nevaldomas laivas su Latvijos valstybės vėliava, plaukia Lietuvos Respublikos vidaus vandenų keliu.

Laivas, su Vokietijos valstybės vėliava, Lietuvos Respublikos vidaus vandenų kelyje esantis ant seklumos ir pro jį negalima praplaukti kitiems laivams

Žvejybos laivas užsiimantis žvejyba traluodamas. Žvejybos laivas gaudo žuvį kitu būdu nei tralavimas.

Įsiinkaravęs laivas, kurio saugumui kelia pavojų sukeltos bangos (raudona – balta ugnys arba vėliava reiškia nekelkite bangavimo. Viršuje balta ir juodas rutulys reiškia, kad ant inkaro laivas stovi.)

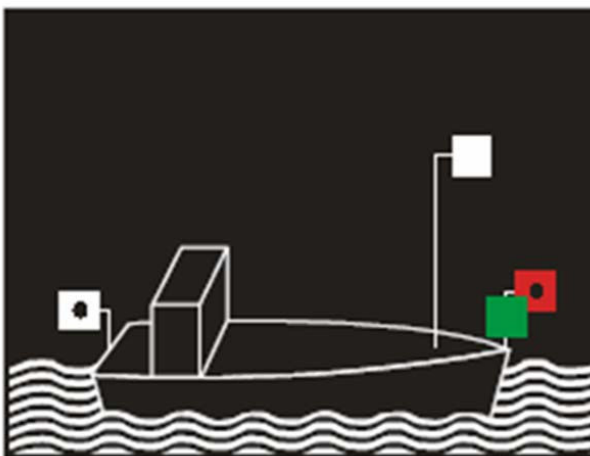
Pavieniai mažieji laivai su mechaniniu varikliu, trumpesni kaip 7 m.

Mažieji buriniai laivai, trumpesni negu 7 m, įjungę baltą žiburį, matomą iš visų pusių, ir, artinantis kitiems laivams, įjungiantys papildomai antrą paprastąjį baltą žiburį.

Pavieniai mažieji laivai, kurie nėra nei laivai su mechaniniu varikliu, nei buriniai laivai.

Pavieniai mažieji laivai su mechaniniu varikliu su bortų žiburiais, išdėstytais šalia arba viename žibinte laivo ašyje priekyje ar šalia jo.

3 skyrius. Laivų plaukiojimas esant riboto matomumo sąlygomis.

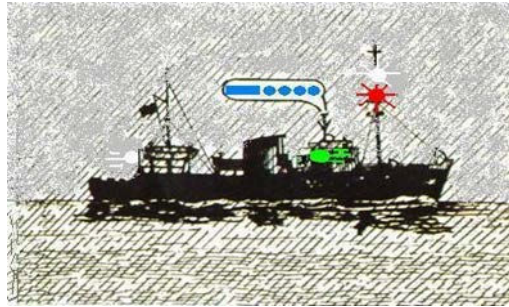
5.19. Laivų plaukiojimas riboto matomumo sąlygomis (Taisyklė Nr. 19)

Ribotas matomumas reiškia: Sąlygas, kurioms esant matomumas yra ribotas dėl rūko, pūgos, sniego, stiprios liūtis, smėlio audros arba dėl kitų panašių priežasčių.

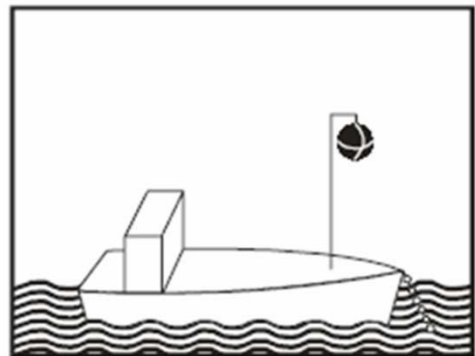
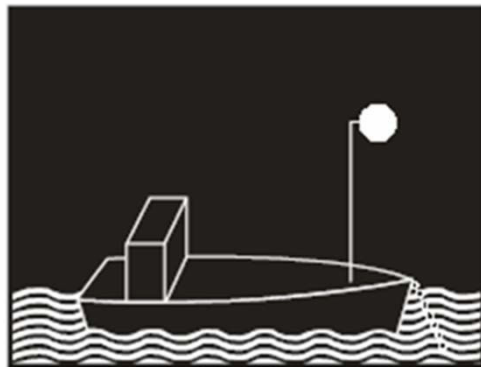
Šių taisyklių dažnai nesilaikoma, todėl mažas pramoginis laivas neturėtų jomis pasitikėti ir manyti, kad jos jį apsaugos.

- (a) Ši taisyklė taikoma laivams, kurie nemato vienas kito, plaukiodami riboto matomumo rajonuose ar netoli jų.
- (b) Kiekvienas laivas turi plaukti saugiu greičiu, pritaikytu esamoms sąlygoms ir aplinkybėms. Motorinio laivo varikliai turi būti paruošti netikėtam manevrui.
- (c) Taikydamas šios dalies 1 skyriaus taisyklių reikalavimus kiekvienas laivas privalo atsižvelgti į vyraujančias aplinkybes ir riboto matomumo sąlygas.
- (d) Laivas pastebėjęs kito laivo buvimą tik radare privalo nustatyti ar kyla per didelio suartėjimo arba susidūrimo pavojus. Tokiu atveju privaloma pakankamai anksti imtis atitinkamų veiksmų saugiam prasilenkimui ir jei šie veiksmai bus kurso keitimas reikia vengti:
 - (I) Kurso keitimo į kairę, jei laivas aptiktas priekyje ir nėra ką tik aplenktas;
 - (II) Kurso keitimo link aptikto laivo, jei laivas aptiktas ties traverze ar į laivagalį nuo traverseo
- (e) Išskyrus atvejus, kai nustatyta, kad nėra susidūrimo pavojaus, kiekvienas laivas prieš savo traverzą išgirdęs kito laivo rūko signalus, arba jei laivas negali išvengti per didelio suartėjimo su kitu laivu, esančiu prieš traverzą, privalo sumažinti greitį iki minimumo, kuriuo laivas dar yra

valdomas ir gali išlaikyti kursą. Jei tai būtina visai sustoti, ar bet koku atveju plaukti itin dėmesingai, kol susidūrimo pavojus praeis.

Locmanų laivas su mechaniniu varikliu eigoje, vykdo locmano pareigas, riboto matomumo sąlygomis

Riboto matomumo sąlygomis mažasis, pramoginis ar burinis laivas, nuleidęs inkarą tokioje vietoje, kur gali plaukinti kiti laivai, privalo įjungti: vieną baltą aplink šviečiantį žiburį.

Netekęs eigos arba nevaldomas mažasis, pramoginis ar burinis laivas, esantis kitų laivų kelyje, privalo iš anksto juos perspėti: dieną - aplink sukdamas ryškų daiktą, naktį - sukdamas ratu baltą žiburio šviesą. Papildomai galima perduoti garsinius perspėjimo signalus.

KLAIPĖDOS VALSTYBINIO JŪRŲ UOSTO LAIVYBOS TAISYKLĖS

Klaipėdos valstybinio uosto laivybos taisyklės galima rasti adresu: www.portofklaipeda.lt arba http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=477209

Klaipėdos valstybinio jūrų uosto laivybos taisyklės nustato laivų įplaukimo į Klaipėdos valstybinį jūrų uostą, švartavimosi, stovėjimo prie krantinių ir reiduose, plaukiojimo uosto akvatorija, išplaukimo iš uosto tvarką ir reikalavimus.

Juridiniai arba fiziniai asmenys, pažeidę Taisyklių reikalavimus, priklausomai nuo pažeidimo pobūdžio ir pasekmių teisės aktų nustatyta tvarka traukiami drausminėn, administracinėn, materialinėn ar baudžiamojon atsakomybėn.

Taisyklių vykdymo priežiūrą vykdo uosto kapitonas per jam pavaldžius Uosto direkcijos tarnybų darbuotojus. Uosto kapitono sprendimai Taisyklių vykdymo klausimais yra privalomi ir turi būti vykdomi nedelsiant. Taisyklės privalomos visiems uoste esantiems fiziniams ir juridiniams asmenims.

5.20. **REIKALAVIMAI PLAUKIANTIEMS LAIVAMS**

Laivų kapitonai, įregistravę terminuotą plaukiojimą, įplaukdami (išplaukdami) į (iš) uostą (-o) privalo pranešti Uosto Priežiūros Tarnybai (UPT) UTB 10 kanalu (šaukinys „Klaipėda radio-32“):

- laivo pavadinimą ir savininką;
- iš kur atplaukė (į kur išplaukia);
- laivo įgulos narių ir keleivių skaičių;
- krantinės numerį ir orientacinį laiką, kada prisišvartuos (atsišvartuos);
- atplaukiant apie ypatingus įvykius reiso metu;
- terminuoto plaukiojimo galiojimo laiką.

Vietinio plaukiojimo ir uosto paslaugų laivų, išskyrus burinius laivus, kapitonai, prieš įregistruodami terminuotą plaukiojimą, UPT privalo išklaustyti instruktažą apie Taisykles ir laivybos ypatumus uoste. Nesilaikantiems Taisyklių nuostatų ir saugios laivybos reikalavimų terminuotas plaukiojimas uosto kapitono sprendimu gali būti atšauktas.

5.21. **Visoje uosto akvatorijoje nustatytas ne didesnis kaip 8 mazgų laivų greitis arba toks greitis, kad būtų galima saugiai valdyti laivą.**

- 5.22. Praplaukiant vietas, kur laivo sukeltos bangos yra pavojingos, privaloma plaukti tokiu minimaliu greičiu, kad laivą dar būtų galima valdyti. Siekiant užtikrinti saugios laivybos reikalavimus, LET budinčio operatoriaus nurodymu gali būti pakeistas didžiausias leistinas laivo greitis.
- 5.23. Laivų, kurie uosto kapitono nurodymu plaukia gelbėjimo tikslais, ir karo laivų, kurie plaukia atlikti kovinės užduoties, greitis neribojamas, jeigu tai nesukelia pavojaus žmonių ir turto saugumui. Tokie laivai turi pirmumo teisę plaukti uosto akvatorija ir laivybos kanalu.
- 5.24. Uosto laivybos kanale, išskyrus laivybos kanalo posūkio vietas ir įplauką į Malkų įlanką, leidžiamas dviejų krypčių laivų eismas.
- 5.25. Pučiant stipresniam kaip 15 m/s vakarų krypčių vėjui, laivai, kuriems pagal laivo kapitono pranešimą dėl techninių savybių yra nesaugu manevruoti atviroje jūroje, turi pirmumo teisę plaukti į uostą.
- 5.26. **Laivams, neturintiems radiolokatoriaus, plaukianti uosto akvatorija draudžiama esant mažesniam kaip 0,5 jūrmylės (apytiksliai 1 km) matomumui.**
- 5.27. **Pučiant stipresniam kaip 20 m/s vėjui, be atskiro uosto kapitono leidimo draudžiama uosto akvatorija plaukianti bet kokiems laivams, juos švartuoti, atšvartuoti ir peršvartuoti.**
- 5.28. **Žvejybiniai, mažieji laivai, buriniai laivai, uosto paslaugų laivai, vietinio plaukiojimo, sportiniai, pramoginiai ir kiti laivai, jeigu jų ilgis yra ne didesnis kaip 45 metrai, o grimzlė – 4,5 m, gali plaukti laivybos kanalo pakraščiu, o LET pareikalavus nedelsdami pasitraukti už laivybos kanalo ribų. LET leidus, šie laivai gali plaukti laivybos kanalu, netrukdydami tik juo galintiems plaukti laivams, ir užbaigti šį manevrą ne arčiau kaip 500 metrų iki artėjančio laivo.**
- 5.29. **Buriniai laivai ne laivybos kanalu gali plaukti ir kirsti statmenai laivybos kanalą be LET leidimo, jeigu užbaigia šį manevrą ne arčiau kaip 500 m iki artėjančio laivo.**
- 5.30. Visi Taisyklių 5.28. ir 5.29. punktuose paminėti laivai, išskyrus Lietuvos Respublikos vidaus vandenių laivų registre neregistruotus sportinius laivus, privalo turėti oficialų ir koreguotą Klaipėdos uosto akvatorijos jūrlapį ir užtikrinti nepertraukiamą radijo ryšį su LET UTB 9 kanalu plaukiojimo uosto akvatorijoje metu.
- 5.31. Laivams (kai leidžia jų techninės savybės) gali būti duotas LET nurodymas plaukti ne laivybos kanalu laivų eismo valdymo sumetimais. Laivas, galintis plaukti laivybos kanalu, turi

pirmumo teisę prieš visus kitus laivus, esančius ne kanale. Visi laivai, plaukiantys ne laivybos kanalu, vadovaujasi 1972 m. Tarptautine konvencija dėl tarptautinių taisyklių, padedančių išvengti laivų susidūrimų jūroje (toliau – COLREG-72) reikalavimais. **Laivybos kanalas turi būti kertamas stačiu kampu.**

- 5.32. Pramoginiams, sportiniams, buriniams, mažiesiems ir žvejybiniam laivams draudžiama:
- (I) plaukoti rytinėje uosto akvatorijos dalyje, esančioje tarp laivybos kanalo vedlinių ir Uosto direkcijos krantinių, išskyrus atvejus, kai gautas LET leidimas, o nuo karo ir kruizinių laivų terminalo krantinių Nr. 28–33 – plaukti arčiau kaip 60 metrų atstumu;
 - (II) plaukti tarp Kiaulės Nugaros salos ir krantinių Nr. 147–152!!!!!!!;**
 - (III) plaukti arčiau kaip 200 m nuo tarptautinės jūrų perkėlos krantinių Nr. 147-151;**
 - (IV) plaukti arčiau kaip 20 metrų nuo karinėje uosto teritorijoje esančių krantinių Nr. 123, 124, 125, 126;
 - (V) plaukti arčiau kaip 125 m nuo plaukiojančiosios suskystintų gamtinių dujų saugyklos su išdujinimo įrenginiu (toliau – plaukiojančioji SGD saugykla) ir prie jo prišvartuoto suskystintas gamtines dujas vežančio laivo (toliau – SGD vežantis laivas).**
 - (VI) Buriniai ir kiti laivai, kurių ilgis iki 24 m, kuriems reikia atlikti atplaukimo (išplaukimo) pasienio ir muitinės formalumus, privalo švartuotis prie krantinės, kurią nurodo Valstybės sienos apsaugos tarnybos Pakrančių apsaugos rinktinės pareigūnai. Šių laivų kapitonai privalo Taisyklių 2 priede nurodytu telefonu pranešti pasienio ir muitinės pareigūnams apie savo atvykimą.
 - (VII) Laivybos kanale draudžiama žvejoti.**

LAIVŲ EISMO VALDYMAS

- 5.33. LET valdo laivų eismą visoje uosto akvatorijoje ir laivybos kanale iki plūdūro Nr. 1. Bet koks laivų judėjimas leidžiamas tik su LET leidimu. LET dirba 24 valandas per parą, šaukinys – „Klaipėda radio-5“ UTB 9 kanalu. LET teikia laivams šias paslaugas:
- (a) vykdo laivų plaukiojimo radiolokacinę kontrolę;
 - (b) vykdo inkaravietėse stovinčių laivų radiolokacinę kontrolę;
 - (c) vykdo radiolokacinę laivybos kontrolę Būtingės naftos terminalo inkaravietėje ir laivybos kanale;
 - (d) perduoda laivams, uosto naudotojams, tarnyboms navigacinę, hidrometeorologinę ir kitokią su laivyba susijusią informaciją;
 - (e) veda laivus naudodama radiolokatorių.

REIKALAVIMAI LAIVAMS, STOVINTIEMS PRIE UOSTO KRANTINIŲ

- 5.34. Už saugų laivų stovėjimą prie krantinių atsako laivo kapitonas ir uosto žemės naudotojas, pas kurį atvyksta laivas. Uosto akvatoriją kontroliuoja, saugią laivybą uoste užtikrina uosto kapitonas per jam pavaldžias Uosto direkcijos tarnybas.
- 5.35. Tuo atveju, jeigu laivas, stovėdamas prie krantinės, naudosis kranto inžineriniais tinklais (elektros, vandens, šildymo, telefono), prisijungti prie jų laivo kapitono prašymu galima tik leidus šių tinklų savininkui.
- 5.36. Laivų kapitonus apie hidrometeorologinę prognozę LET informuoja UTB 9 kanalu. Įspėjimus apie audrą LET perduoda UTB 9 ir 16 kanalais laivų kapitonams, o UPT informuoja uosto žemės naudotojus ir laivų agentus.

5.37. Atplaukę į uostą laivai užbortines išpumpavimo sklendes privalo laikyti uždarytas ir užplombuotas. Pastebėjęs, jog vanduo uosto akvatorijoje užterštas, laivo kapitonas privalo nedelsdamas informuoti LET ir pažymėti tai laivo žurnale.

5.38. Laivas, stovintis uoste, užplombuotus vožtuvus gali atidaryti tik atiduodant užterštą vandenį į specialius laivus arba talpyklas, esančias krante.

APRIBOJIMAI

5.39. Uosto akvatorijoje draudžiama:

- A) išpilti ar išmesti už borto atliekas; šiukšles ir maisto atliekas galima laikyti laive ne ilgiau kaip 2 paras uždaruose ir pažymėtuose konteineriuose;
- B) teršti orą dūmais ir kenksmingomis dujomis, kurių koncentracija viršija leistinas normas;
- C) laikyti neuždarytas ir neužplombuotas nutekamųjų ir nafta užterštų vandenų talpyklų sklendes;
- D) be įrašo laivo operacijų su nafta žurnale vykdyti operacijas su naftos produktais, taip pat be įrašo laivo žurnale – operacijas su kenksmingomis medžiagomis;
- E) teršti krantinę ir akvatoriją naftos produktais, šiukšlėmis ar atliekomis;
- F) išpilti užterštą vandenį per laivo latakus arba išpumpuoti užterštą balastą;
- G) likviduoti teršalus aplink laivą įgulos jėgomis, nepranešus budinčiam uosto dispečeriui;
- H) nuslėpti bet kokį teršalų išpylimą už laivo borto;
- I) maudytis, plaukioti irklinėmis valtimis ir vandens motociklais;
- J) žvejoti laivybos kanale;
- K) švartuotis prie plūdriųjų navigacinių ženklų ir tam neskirtose vietose;
- L) gadinti hidrotechninius ir navigacinius įrenginius, tvirtinti švartavimo lynus prie jų detalių ar prie ne tam skirtų įrenginių;
- M) naudoti 9, 10, 16, 71, 72 UTB ryšio kanalus ir kitus dažnius, naudojamus pagal Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos išduotas galiojančias licencijas, su laivyba nesusijusiems pokalbiams;
- N) vietinio plaukiojimo ir uosto paslaugų laivams plaukioti ir stovėti prie krantinės neturint veikiančios UTB radijo stoties ryšiui 9 ir 16 jūriniais kanalais palaikyti;
- O) plauti denį, dažyti laivo korpusą nesuderinus su Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamento Jūros aplinkos apsaugos agentūra ir negavus uosto kapitono leidimo;
- P) naudoti garsinius signalus uoste nesant būtinumo;
- Q) naudoti signalines priemones ne pagal paskirtį;
- R) kirsti laivybos kanalą ne stačiu kampu;
- S) krauti bet kokius daiktus ar montuoti stacionarius įrenginius ant krantinės krašto iki pirmojo bėgio (jei jo nėra, – 2,5 metro atstumu nuo krantinės krašto), jeigu patvirtintose krantių apkrovų schemose nenumatyta kitaip;
- T) laivui stovėti prie krantinės pasvirusiam daugiau kaip 5 laipsnius;
- U) laivams švartuotis prie krantinės neturint uosto dispečerio, LET ir uosto žemės naudotojo leidimo;
- V) tamsiuoju paros metu apšviesti praplaukiančius laivus;
- W) laivui sugadinus hidrotechninius ir navigacinius įrenginius, nuslėpti tai ar trukdyti įforminti reikiamus dokumentus;
- X) laivams stovint išoriniame reide nesuderinus su Valstybės sienos apsaugos tarnybos Pakrančių apsaugos rinktine, Klaipėdos teritorine muitine ir be Uosto direkcijos leidimo perduoti iš vieno laivo į kitą krovinius ir daiktus;
- Y) plaukti laivui savo eiga neturint klasifikacinės bendrovės išduotų galiojančių dokumentų;

- Z) pakrauti laivą daugiau, nei leidžia krovos žymės;
 - AA) plaukioti perkrautais laivais arba vežti daugiau žmonių (keleivių), nei nurodyta laivo dokumentuose;
 - BB) vadovauti laivui arba vesti laivą neblaiviam ar apsvaigusiam nuo psichiką veikiančių medžiagų (narkotikų, vaistų);
 - CC) plaukioti uosto akvatorijoje ir (arba) išplaukti į jūrą neįforminus UPT terminuoto plaukiojimo;
 - DD) valdyti, vesti laivą neturint atitinkamo laipsnio diplomo arba kvalifikacijos liudijimo;
 - EE) laivo kapitoniui perduoti valdyti laivą kitam asmeniui (įskaitant ir locmaną), išskyrus vyresnįjį kapitono padėjėją;
 - FF) naudoti reikalavimų neatitinkančią valstybės vėliavą;
 - GG) be LET leidimo atlikti laivo variklio eigos bandymus stovint prie krantinės;
 - HH) be LET leidimo nuleisti laivo valtis, jomis plaukioti.
- Nesuderinus su uosto kapitonu raštu draudžiama:**
- II) vykdyti hidrotechninius ir hidrografinius darbus;
 - JJ) atlikti povandeninius techninius ir narų darbus;
 - KK) organizuoti laivų regatas, kitus sportinius ar pramoginius renginius;
 - LL) nusileisti ir pakilti hidroplanams;
 - MM) statyti bet kokius plaukiojančius ar stacionarius navigacinius ar hidrografinius objektus;
 - NN) išjungti, perstatyti bet kokius navigacinius ženklus ar keisti jų charakteristikas.

GAISRINĖS SAUGOS REIKALAVIMAI

Laivo įgula, kuri pastebėjo gaisrą uoste arba kitame laive, privalo paskelbti gaisro aliarmą ir nedelsdama pranešti bendruoju pagalbos telefono numeriu 112 ir uosto kapitono nurodymu dalyvauti gesinant gaisrą, saugoti objektus, esančius netoli gaisro židinio.

5.40. Laivuose draudžiama:

- A) naudoti atvirą ugnį, nesuderinus raštu su uosto žemės naudotoju ir uosto kapitonu;
- B) gaisrines priemones naudoti ne pagal paskirtį;
- C) nutraukti gaisrinės sistemos eksploatavimą, neįrengus alternatyvios sistemos, atitinkančios klasifikacinės bendrovės nustatytus reikalavimus;
- D) stovėti uoste nedegazavus rezervuarų, kai naftos produktai ar kitos degiosios medžiagos iškrautos;
 - E) eksploatuoti laivus, kai jų gaisrinė įranga neatitinka klasifikacinės bendrovės nustatytų reikalavimų;
 - F) naudoti atvirą ugnį laivuose, stovinčiuose arčiau kaip 100 metrų nuo laivų, vykdančių operacijas su degiosiomis ir liepsniosiomis medžiagomis;
 - G) laikyti laivuose pirotechnikos priemones ne tam skirtose vietose;
 - H) naudoti švartuojant ir velkant plieninius lynus laivuose, kuriuose yra degių medžiagų;
 - I) naudoti apšvietimui gaisrą galinčią sukelti įrangą laivuose, kuriuose yra degių medžiagų;
 - J) vykdyti krovos operacijas su degiosiomis medžiagomis žaibuojant, išskyrus dujų perdavimo operacijas iš plaukiojančiosios SGD saugyklos;
 - K) vilkti laivą su degiosiomis medžiagomis, jeigu vilkikuose nepaskelbta gaisrinė parengtis.

5.41. KURO TIEKIMAS Į LAIVĄ

Tiekti į laivą naftos produktus iš kranto transporto priemonių (automobilių, geležinkelio vagonų ir pan.) draudžiama, jeigu:

- A) laivas neparuoštas kuro tiekimo operacijai;

- B) viena iš stacionarių gaisro gesinimo sistemų neveikia;
 - C) laive atliekami darbai, kuriems reikalinga atvira ugnis;
 - D) neįvykdytos papildomos perspėjamosios (nepastatyti informaciniai (perspėjamieji) ženklai, žymintys kuro tiekimo į laivą vietą, draudžiantys rūkyti, neaptverta kuro tiekimo į laivą teritorija) gaisrinės saugos priemonės;
 - E) po vamzdinių jungtims nepadėti skysčių rinktuvai.
- Draudžiama tiekti naftos produktus iš laivo į laivą, jeigu:**
- A) laive arba tiekiančiame naftos produktus laive yra netvarkinga gaisrinė įranga arba nepasiruošta gesinti gaisro;
 - B) laive arba tiekiančiame naftos produktus laive vyksta darbai su atvira ugnimi;
 - C) šalia nesavaeigio laivo nėra vilkiko;**
 - D) naftos produktus norima tiekti per kito laivo korpusą.**

5.42. PRAMOGINIŲ LAIVŲ PLAUKIMO Į JŪRĄ TVARKA

Visi laivai yra suprojektuoti ir pastatyti taip, kad atitiktų stabilumo, plūdrumo ir kitus esminius reikalavimus pagal laivų projektavimo kategorijas (A, B, C ir D):

A. Okeaninis laivas – laivas, suprojektuotas ilgoms kelionėms, kurių metu vėjo stiprumas gali būti daugiau kaip 8 balai (pagal Beauforto skalę), o kontrolinis bangų aukštis – 4 m ir daugiau, išskyrus anomalias sąlygas, taip pat daugiausia nepriklausomi nuo išorinių sąlygų laivai.

B. Atviros jūros laivas – laivas, skirtas kelionėms atviroje jūroje, kuriam gali būti taikomi tokie apribojimai: vėjo stiprumas – ne didesnis kaip 8 balai ir ne aukštesnės kaip 4 m bangos.

C. Pakrantės laivas – laivas, skirtas kelionėms pakrantės vandenyse, didelėse įlankose, žiotyse, ežeruose ir upėse, kuriam gali būti taikomi tokie apribojimai: vėjo stiprumas – ne didesnis kaip 6 balai ir ne aukštesnės kaip 2 m bangos.

D. Uždarų vandenų laivas – laivas, suprojektuotas kelionėms uždaruose pakrančių vandenyse, mažose įlankose, mažuose ežeruose, upėse ir kanaluose, kur vėjo stiprumas gali būti iki 4 balų (imtinais), o kontrolinis bangų aukštis – iki 0,3 m (imtinais), kartais pakylantis iki 0,5 m, kai šias bangas sukelia, pavyzdžiui, pro šalį praplaukiantys laivai.

Laivams atlikus techninę apžiūrą, atsižvelgiant į jų projektavimo kategoriją bei komplektavimą radijo navigacine, priešgaisrine, gelbėjimosi įranga ir kt., suteikiama teisė plaukioti atitinkamuose plaukiojimo rajonuose:

Vidaus vandenų plaukiojimo rajone - upėse, ežeruose ir Kuršių mariose iki Klaipėdos valstybinio jūrų uosto vartų.

Pakrančių plaukiojimo rajone - 12 jūrmylių nuo kranto pločio jūros vandenų juostoje.

Jūrinio plaukiojimo rajone - plaukiojimo rajone, prasidedančiame už pakrančių plaukiojimo rajono ribų.

Laivo plaukiojimo rajonas nurodomas techninės apžiūros akte.

„C“ projektavimo kategorijos motoriniai pramoginiai laivai, kuriems techninės apžiūros metu suteikiamas jūrų pakrančių plaukiojimo rajonas, turi teisę būti eksploatuojami jūrų pakrančių vandenyse, nuo kranto nutolstant iki 12 jūrmylių (apie 22 km).

Laivą jūroje ir Klaipėdos valstybinio jūrų uosto akvatorijoje valdyti gali tik laivavedys, kurio kvalifikacijos liudijimas galioja jūrų pakrančių vandenyse, net jei laivo variklio galingumas yra 25 AG ar mažiau.

Prieš išplaukiant į jūrą, reikia gauti Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos Uosto priežiūros skyriaus leidimą.

Visų pirma, Jūs privalote apsilankyti Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos Uosto priežiūros skyriuje (Janonio g. 24, Klaipėda). Uosto priežiūros skyriaus pareigūnui reikia pateikti šiuose dokumentus:

Motorinio pramoginio laivo laivavedžio pažymėjimą;

Laivo registracijos liudijimą;

Laivo techninės apžiūros atlikimo aktą;

Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos išduotą leidimą eksploatuoti UTB radijo stotį;

Asmens dokumentą.

Po visų procedūrų Jūs gausite dokumentus, leidžiančius išplaukti į jūrą, neribojant išplaukimų skaičiaus. Pastarasis galioja 24 mėnesius, bet ne ilgiau, nei galioja laivo techninė apžiūra (pvz., jei tech. apžiūra baigiasi po 4 mėn., tai ir leidimą gausite tik tam laikotarpiui). Bet neužmirškite, kad galėsite plaukti tik tuo laivu, kurio dokumentus pateikėte Uosto priežiūros skyriui. Taip pat tuo laivu negalės plaukti kitas laivavedys, nepraėjęs šių procedūrų su šiuo laivu.

Kiekvieną kartą kai susiruošite plaukti į jūrą, privalėsite pranešti Uosto priežiūros skyriui apie išplaukimą. Nustatote radijo stotį 10 kanalu, kviečiate "Klaipėda Radijo 32" (pav.: Radijo 32, pramoginis laivas KL-....). Atsiliepusio pareigūno prašote leidimo plaukti (pav.: Prašau leidimo išplaukti į jūrą, vienas ekipažo narys ir trys keleiviai).

Toliau prasineškite Pasienio kontrolės užkardai "Kopgalis". Prieš išplaukiant, nustatote radijo stotį 73 kanalu, kviečiate "Impulsas 3", prisistatote. Atsiliepusiam pasienio tarnybos pareigūnui pranešate laivo pavadinimą, įgulos narių ir keleivių skaičių, paskirties rajoną ir numatomą grįžimo laiką. Išplaukiant pirmą kartą, Jus gali pakviesti prisišvartuoti prie pasieniečių krantinės, ir patikrinti Jūsų bei keleivių dokumentus (visi plaukiantys į jūrą asmenys privalo turėti asmens dokumentus). Jus įtrauks į duomenų bazę, ir plaukiant kitą kartą, priplaukti prie pasieniečių neberekės, bet kiekvieną kartą, išplaukdami ir parplaukdami, turėsite informuoti radijo ryšiu.

Grįžtant iš jūros: prie uosto vartų informuojate pasieniečius apie grįžimą (grįžtant iš jūros Jus gali pakviesti prisišvartuoti prie pasieniečių krantinės, ir patikrinti Jūsų bei keleivių dokumentus). Grįžę į stovėjimo vietą pranešate Uosto priežiūros skyriui.

Uosto akvatorijoje Jūs privalote plaukioti vakarine nuo laivybos kanalo (farvaterio) dalimi, pagal Kuršių Nerijos pakrantę. Plaukioti į rytus nuo laivybos kanalo pramoginiams laivams draudžiama. Jei Jums reikia atsidurti Klaipėdoje, pav., Dangės upėje, Jūs privalote vakarine akvatorijos dalimi atplaukti ties reikalinga Jums vieta ir, kuo statesniu kampu kirtus farvaterį, įplaukti į Dangę. Farvaterį kirsti galima ne arčiau 500 m prieš plaukiančių farvateriu didžiųjų laivų priekį, arba jiems praplaukus. Didieji laivai, plaukiantys farvateriu, visuomet turi pirmumo teisę. Visoje uosto akvatorijoje nustatytas ne didesnis kaip 8 mazgų (apie 15 km/h) laivų greitis arba toks greitis, kad būtų galima saugiai valdyti laivą. Praplaukiant vietas, kur laivo sukeltos bangos yra pavojingos, privaloma plaukti tokiu minimaliu greičiu, kad laivą dar būtų galima valdyti.

Apie visus įvykius jūroje, jei prireiks pagalbos, informuokite Uosto priežiūros skyrių.

Informaciją apie esamas oro sąlygas (temperatūrą, vėjo kryptį ir greitį, vandens lygį) arba orų prognozę suteikia Laivų esimo tarnyba (LET) 9 kanalu, šaukinys "Klaipėda Radijo 5". Atminkite kad, pučiant stipresniam kaip 20 m/s vėjui, be atskiro uosto kapitono leidimo draudžiama uosto akvatorija plaukioti bet kokiems laivams, juos švartuoti, atšvartuoti ir peršvartuoti. Taip pat laivams, neturintiems radiolokatoriaus, draudžiama plaukioti uosto akvatorija esant mažesniam kaip 0,5 jūrmylės matomumui.

PAPILDOMA MEDŽIAGA:

Plaukiojimo pasienio ruožuose tvarka

Baltijos jūra. Kadangi dalis Baltijos jūros teritorijos priklauso ne Šengeno erdvės šaliai Rusijai, Lietuvos valstybės jūrinė siena laikoma išorine Šengeno erdvės siena. Išplaukimo į ją procedūros priklauso nuo plaukimo tikslo. Jei plaukiama į Šengeno erdvės šalį - jokio patikrinimo nėra. Išplaukiant iš Klaipėdos prieš praplaukiant pro Koggalį privalu susisiekti su pasieniečiais UTB-73 kanalu (šaukinys "Impulsas 3"), arba telefonu 8-46-391169 ir pranešti:

- 1) į kokią šalį plaukiate;
- 2) kiek žmonių plaukia.

Jei plaukiate į Rusiją (ar kitą ne Šengeno erdvės šalį), turite praeiti tradicinę muitinės ir pasienio patikrą. Tam reikia susisiekti su pasieniečiais, užsakyti šią patikrą ir, sulaukus muitinės ir pasieniečių, išplaukti. Muitinės ir pasienio darbuotojai atvyksta į Danę, Pilies uostelį ar 42 krantinę - kur stovi jūsų laivas. Su savimi privalote turėti:

- 1) visų žmonių asmens tapatybės dokumentus;
- 2) muitinės deklaraciją (blanką muitinė duoda vietoje);
- 3) įgulos sąrašą (blanką duoda pasieniečiai vietoje);
- 4) laivo bilietą;
- 5) laivo techninės apžiūros taloną.

Jei grįžtate iš jūros ir nesate buvę Rusijoje ar nesate plaukę per Rusijos ekonominę zoną, tai užtenka pranešti pasieniečiams apie savo atvykimą. Jei buvote įplaukę į Rusijos ekonominę zoną - pasieniečiai nutars, ar sustabdyti jus patikrai, ar ne. Lygiai tokia pati tvarka visiems kitiems Šengeno valstybinės vėliavas iškėlusiams laivams. Lygiai tokia pati tvarka bus ir pavyzdžiui, Lenkijoje. Tačiau, jei buvote ne Šengeno valstybėje, ar buvote įplaukę į ne Šengeno valstybės gretutinę zoną ar teritorinę jūrą (nekalbant jau apie vidaus vandenį), privalėsite atplaukę į Klaipėdą praeiti pasienio ir muitinės kontrolę, kaip ir pavyzdžiui anglai ar švedai.

Teritorinė jūra, arba kabotažinis plaukiojimas. Kabotažinio plaukiojimo formalumai jūros pasienio ruože yra nesudėtingi. Lietuvai įstojus į Šengeno erdvę privalu prieš praplaukiant pro Koggalį susisiekti su pasieniečiais UTB-73 kanalu (šaukinys „Impulsas 3“) arba telefonu 846-391169 ir pranešti:

- 1) kur plaukiate (dieniniam pasiplaukiojimui nekertant teritorinės jūros ribų).
- 2) kiek žmonių laive.

Grįžtant vėlgi reikia susisiekti tuo pačiu radijo kanalu ir pranešti, kad grįžtate, bei tą žmonių skaičių. Jei žmonių skaičius sutaps - nereikės gaišti laiko pokalbiams ir patikroms - kur dėjote likusius. Būkite sąžiningi ir pasieniečiai greit įsimins jūsų patikimą laivą. Neabejokite, kad pasieniečių technika gera. Jie gali matyti net veidus per keleto mylių atstumą, ne tik suskaičiuoti žmones laive. Jei norėsite jūros pakrantėje nuleisti inkarą ir nuplaukti į krantą laivo valtele savo malonumui ar svečių išlaipinimui, praneškite apie tai pasieniečiams. Mes turime tokią teisę išplaukti pro Klaipėdos uosto vartus ir sugrįžti atgal į krantą nebūtinai pro juos. Tačiau pasieniečiai dirba savo darbą ir turime jiems nekliudyti teisingai atlikti pareigas. Bereikalingas teisių įrodinėjimas vėliau gaišins visų laiką. Kuršių marios. Kuršių mariose laivai gali plaukioti be leidimų 500 metrų atstumu nuo sieną su Kaliningrado sritimi žyminčiais geltonais plūdūrais. Plaukdami pro juos arčiau nei 500

metrų bet toliau nei 200 metrų - privalome turėti asmens tapatybę patvirtinančius dokumentus. Plaukiojimui arčiau nei 200 metrų reikalingas specialus pasieniečių leidimas.

Nemunas.

Plaukiojimas pasienio ruožo atkarpa Nemunu tarp Rusnės ir Smalininkų yra plaukiojimas Šengeno erdvės išorinės sienos teritorija. Todėl ir tvarka nėra tokia paprasta kaip jūroje:

1. Prieš įplaukiant į pasienio ruožą būtina artimiausioje užkardoje (Viešvilės, Bardinų, Plaškių, Vileikių arba Rusnės ir Smalininkų stebėjimo postuose) pasiimti leidimą plaukioti pasienio vandenyse. Visi laivu plaukiantys asmenys privalo turėti asmens tapatybę patvirtinančius dokumentus (ne vairuotojo pažymėjimus), o plaukiojimo priemonė - numerį ir vėliavą, registracijos dokumentus bei techninės apžiūros taloną. Taip pat ji privalo būti techniškai tvarkinga. Suderinus telefonu apie plaukimą iš anksto, minėtą leidimą galima pasiimti plaukiant iš Kauno link Kuršių marių - Smalininkų prieplaukoje, o plaukiant iš Kuršių marių link Kauno - Rusnės prieplaukoje.

2. Galima sustoti prie prieplaukų (išskyrus tų, kurios skirtos tik VSAT naudojimui) ar prisišvartuoti pasienio ruože prie Lietuvos Respublikos kranto (jokiu būdu ne Rusijos pusėje). Apie tai būtina pranešti telefonu užkardos budėtojų. Telefono numeris nurodytas kitoje leidimo plaukioti pusėje.

3. Nelaimės ar kitais atvejais su Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnais galima susisiekti tik mobiliuoju ryšiu. Telefono numeris nurodytas kitoje leidimo plaukioti pusėje.

Užkardų kontaktai:

Viešvilės užkarda:

Ridelkalnio km., Viešvilės sen. Jurbarko sav. 74233 Tel.: 8 447 49323 Bardinų užkarda:

Bardinų km., Lumpėnų sen. Pagėgių sav. 99267 Tel: 8 441 57921 Plaškių užkarda:

Plaškių km., Stoniškių sen. Pagėgių sav. 99035 Tel.: 8 441 41883 Vileikių užkarda:

Vileikių km. Šilutės raj. 99336 Tel.: 8 441 71072

Paieškos ir gelbėjimo tarnyba bei laivybinė informacija Lietuvos vidaus vandens keliuose

Kuršių ir Kauno mariose bei Nemune dirba valstybės įmonės „Vidaus vandens kelių direkcija“ laivai, kurių užduotis - vandens kelių ženklavimas, priežiūra bei paieška ir gelbėjimo darbai. Ši tarnyba vadovaujasi tarptautinėmis konvencijomis dėl gyvybės ir turto gelbėjimo.

Esant nelaimėi galite susisiekti tiesiogiai ir gauti profesionalią pagalbą. Žemiau rasite lentelę, kurioje nurodyti tarnybos radijo dažniai ir telefonai (nors oficialiai vandens kelių tarnyba dirba nuo 7 iki 21 valandos, tačiau iš tikrųjų laivai dirba 7 dienas per savaitę, 24 valandas per parą).

Akvatorija	Laivo pavadinimas	UTB kanalas	Telefonas
Kursių marios	„Notangas“	4, 29	+ 370-686-83827
Nemunas Uostadvaris - Panemunė, 0-59,6 km	„Delfinas“	16	+ 370-687-12776
Nemunas Panemunė - Jurbarkas 59,6-125,6 km	„Patrimpas“	16, 29	+ 370-686-09251
Nemunas Jurbarkas -	„Skalvis“	16, 29	+ 370-686-58073

Seredžius, 125,6-169,6 km			
Nemunas Seredžius - Kaunas, 169,6- 213,3 km	„Vytis“	16	+ 370-686-25664
Kauno marios iki Žemaitkiemio 0-81 km	„Sakalas“	16	+ 370-682-17664
Vidaus vandens kelių direkcijos dispečerinė Kaune		16	8-37-321224 + 370-61294989